ક/111

2104E248

Candidate's Seat No :__________

M.P.A. 1 & II Examination

Paper 2 & 4

Techniques of Dance-II (BN)

April-2025

Time : 2-30 Hours] **[Max. Marks : 70**

Q1)Answer the following questions. Each question carries 5 marks.

A)Match the elements of Dasha Taal Prana (Column A) with their definitions (Column B):

(5 Marks)

Column A	Column B
1. Kala	A. The measure of time units or tempo
2. Laya	B. The manner of clapping or counting
3. Anga	C. The components or parts of a Tala cycle
4. Kriya	D. The style of movement indicating rhythm
5. Graha	E. The starting point of the composition within the tala cycle

A) દશા તાળ પ્રાણના તત્વો (કૉલમ A) ને તેમની વ્યાખ્યાઓ (કૉલમ B) સાથે મેળવો:

કૉલમ A	કૉલમ B
1. કાલા	A. સમય એકમો અથવા ટેમ્પોની માપ
2. લય	B. તાળી ચક્રમાં તેમણે clapping અથવા ગણતરી કરવાનો રીત
3 અંગ	C. તાળી ચક્રના ઘટકો અથવા ભાગો
4. ક્રિયા	D. લય દર્શાવતા ગતિની શૈલી
5. ગ્રહ	E. તાળી ચક્રમાં રચનાની શરૂઆતની બિંદુ

[P.T.O]

E2/18-2

B) Fill in the Blanks. **(5 Marks)**

1. The ancient treatise ________, attributed to Bharata, forms the foundational text for Indian classical dance and dramaturgy.
2. In Bharatnatyam, the ________ Nayika is depicted as one who boldly controls and enjoys the love of her partner, reflecting self-assured confidence.
3. The performance piece ________ in the Bharatnatyam *margam* structure combines pure dance (nritta) and expressive dance (nritya), often forming the central item.
4. In academic research, ________ is the process of verifying that sources used are credible, unbiased, and contextually relevant.
5. *Shringara Rasa* is evoked using the ___________ bhava.

B) ખાલી જગ્યા ભરો.

1. પ્રાચીન ગ્રંથ ________ , જેને ભરત દ્વારા લખાયું છે, ભારતીય શાસ્ત્રીય નૃત્ય અને નાટ્યશાસ્ત્ર માટે પાયાકાર ગ્રંથ છે.
2. ભરતનાટ્યમમાં, ________ નાયિકા એવી રીતે રજૂ થાય છે જે સ્વયં સજ્જ અને આત્મવિશ્વાસી છે અને પોતાના સાથીના પ્રેમને નમ્રતા અને આનંદથી નિયંત્રણ કરે છે.
3. ભરતનાટ્યમના માર્ગમ સંરચનામાં પ્રદર્શન કાવ્ય ________ શુદ્ધ નૃત્ય (નૃત્ત) અને અભિવ્યક્તિ નૃત્ય (નૃત્ય) નું મિશ્રણ છે, જે સામાન્ય રીતે કેન્દ્રિય કાવ્ય બની છે.
4. શૈક્ષણિક સંશોધનમાં, ________ એ તે પ્રોસેસ છે જેમાં એ ખાતરી કરવામાં આવે છે કે જે સ્ત્રોતો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યા છે તે વિશ્વસનીય, નિષ્પક્ષ અને પરિપ્રેક્ષ્ય મુજબ યોગ્ય છે.
5. શ્રિંગાર રસ ___________ ભાવનો ઉપયોગ કરીને સંજાવવામાં આવે છે.

E 248-3

Q2) Answer in detail. Each question carries 20 marks each.

A) Compare and contrast two classical Indian dance styles (excluding Bharatnatyam) in terms of their treatment of nritta, nritya, and natya. Analyze how a deep understanding of other classical forms can influence and enrich a Bharatnatyam dancer's expressive and technical vocabulary. **(20 Marks)**

A) ભારતીય બે શાસ્ત્રીય નૃત્ય શૈલીઓ (ભરતનાટ્યમ સિવાય) ની તુલના અને વિરુદ્ધતા કરો તે રીતે કે જેમણે નૃત્ત, નૃત્ય અને નાટ્યનો ઉપચાર કેવી રીતે કરેલો છે. વિશ્લેષણ કરો કે કેવી રીતે અન્ય શાસ્ત્રીય નૃત્ય શૈલીઓની ઊંડી સમજણ ભરતનાટ્યમ નૃત્યકારના અભિવ્યક્તિ અને ટેક્નિકલ શબ્દભંડોળને અસરકારક રીતે પ્રભાવિત અને સમૃદ્ધ કરી શકે છે.

OR

A) Critically evaluate the integration of yogic practices in the training of Bharatnatyam dancers. How do specific asanas and breath control techniques align with or contradict the demands of the form? **(20 Marks)**

A) ભરતનાટ્યમ નૃત્યકારોના તાલીમ પ્રણાલીમાં યોગિક અભ્યાસોના સમાવીકરણનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. ખાસ કરીને કયા આસનો અને શ્વાસ નિયંત્રણની ટેક્નિકો આ નૃત્યશૈલીની માંગો સાથે સુસંગત છે કે વિરુદ્ધ છે, એ સમજાવો.

B) **"Shanta Rasa is not merely the absence of emotion, but the culmination of all emotional experience."**
Critically evaluate this statement in the context of Abhinavagupta's theory on Shanta Rasa, with references to its application in Bharatanatyam choreography and performance. How does this rasa challenge the conventional performative framework of the navarasa tradition? **(20 Marks)**

B) "શાંત રસ ફક્ત ભાવનાની ગેરહાજરી નથી, પણ તમામ ભાવનાત્મક અનુભવનો પરમોત્કૃષ્ટ સાર છે." અભિનવગુપ્તના શાંત રસના સિદ્ધાંતના પરિપ્રેક્ષ્યમાં આ નિવેદનનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો, તથા તેના ભરતનાટ્યમની અભિનય રચના અને પ્રદર્શન સાથેના સંબંધોનો ઉલ્લેખ કરો. શાંત રસ નવરસ પરંપરાની પરંપરાગત પ્રદર્શનાત્મક માળખીને કેવી રીતે પડકાર આપે છે?

OR

B) How does the misuse or neglect of citation and source filtration dilute the academic integrity of dance research? Discuss with specific reference to challenges in documenting oral and traditional knowledge systems in Indian dance. **(20 Marks)**

[P.T.O]

E248-4

B) ઉલ્લેખ અને સ્રોત છટણીની અવગણના અથવા ખોટા ઉપયોગથી નૃત્ય સંશોધનની શૈક્ષણિક નૈતિકતા કેવી રીતે ક્ષીણ થાય છે? ભારતીય નૃત્યમાં મૌખિક અને પરંપરાગત જ્ઞાન પ્રણાલીઓના દસ્તાવેજીકરણમાં આવતા ખાસ પડકારોના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.

Attempt any 2 from the 5 questions below. Each question carries 10 marks.

Q3) Write the notation of your Varnam and Alaripu. **(10 Marks)**

પ્ર.3) તમારા વર્ણમ અને અલારિપુની *notation* (સૂચીબદ્ધ લયબદ્ધ રચના) લખો.

Q4) Explain the interdisciplinary connection between classical dance and research methodology. **(10 Marks)**

પ્ર.4) શાસ્ત્રીય નૃત્ય અને સંશોધન પદ્ધતિશાસ્ત્ર વચ્ચેના આંતરવિષયક સંબંધને સમજાવો.

Q5) Explore the intersection of Nayika bhava and feminism. Can classical archetypes be reinterpreted as expressions of agency rather than dependence? **(10 Marks)**

પ્ર.5) નાયિકા ભાવ અને નારીવાદના સંધિબિંદુઓનું વિશ્લેષણ કરો. શું પરંપરાગત નાયિકા પ્રતિમાનો પુનર્વ્યાખ્યાયન એ આધારિતાની બદલે સ્વચાલિતતા (agency)ના અભિવ્યક્તિરૂપ થઈ શકે છે?

Q6) Critically assess the transformation of 'sacred space' in Bharatanatyam—from temple to proscenium stage. **(10 Marks)**

પ્ર.6) ભરતનાટ્યમમાં 'પવિત્ર જગ્યા'ના રૂપાંતરણનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો – મંદિરોમાંથી નાટ્યમંચ સુધી.

Q7) Discuss the concept of "plagiarism" in Indian classical dance. **(10 Marks)**

પ્ર.7) ભારતીય શાસ્ત્રીય નૃત્યમાં "પ્લેજિરિઝમ" (ચોરી/પ્રતિકૃતિ) ના ખ્યાલની ચર્ચા કરો.

2104E248-5 Candidate's Seat No :________

M.P.A. 1 & II Examination

Paper 2 & 4

Acting, Direction & Theatre Tech-II (Drama)

Time : 2-30 Hours] **April-2025** **[Max. Marks : 70**

પ્ર-૧ ભાસ લિખીત નાટક 'કર્ણ ભારમ' ની શ્રી કે.એન.પણિક્કર દ્વારા સાંપ્રત પ્રસ્તુતિની સમીક્ષા કરો. **14**

Q.1 Evaluate the contemporary production of Bhasai's 'Karna Bharam' by K N. Panniker

પ્ર.2 ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ એક) 14

1. મેયરહોલ્ડની નાટ્યશૈલી 2. સ્તાનિસ્લાવસ્કીની વાસ્તવિક શૈલી 3. અગસ્તો બાઉલ 'થિયેટર ઓફ ધ ઓપ્રેસ્ડ' ૪. પીટર બ્રુકની નાટ્યશૈલી

Q.2 Write short note one : (Any One)

1. Meyerhold's theatre 2. Realistic technique of Stanislavski

3. 'Theatre of the oppressed' Augusto Boul 4. Peter Brookes styles of theatre

પ્ર.3 નાટ્ય પ્રસ્તૃતિ (મંચન) માં એલીએનેશન કેવી કેવી રીતે દર્શાવાય છે. 14

Q.3 How is alienation depicted in production.

પ્ર.4 શું પ્રોસિનિયમ થિયેટર રંગમંચ, આધુનિક ભારતીય નાટકોના મંચન માટે ઉત્તમ વિકલ્પ છે?

Q.4 Is proscenium stage the best option for staging Modern Indian Drama ? 14

પ્ર.૫ સંસ્કુત નાટકો ની મંચન શૈલી તથા તેના રંગમંચ વિશે સમજાવો. 14

Q.5 Explain about the stage and production technique of Sanskrit theater.

(P.T.O)

2104E248-6 Candidate's Seat No :________

M.P.A. 1 & II Examination

Paper 2 & 4

Techniques of Dance-II (Kathak)

Time : 2-30 Hours] **April-2025** **[Max. Marks : 70**

Answer any 5 questions. All the questions carry 14Marks

કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. બધા 14 માર્ક્સ છે

Q-1 Yati Bhed – explain in detail, giving examples

પ્ર-1 યતિભેદને વિગતમાં ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

Q-2 Give a Short note on Plagiarism and Research

પ્ર-2 સાહિત્યચોરી અને સંશોધન પર ટૂંકી નોંધ આપો.

Q-3 Write about the Contribution of Kumudini Lakhia and Saswati Sen in Kathak.

પ્ર-3 કથ્થક નૃત્યમાં પદમભૂષણ કુમુદીની લાખીયા & સાસ્વતી સેન નું યોગદાન લખો.

Q-4 Explain with examples of tihayis :

a) Farmaishi tihayi b) Bedam tihayi c) Gintee ki tihayi

પ્ર-4 તિહાઇને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો

અ. ફરમાઇશી તિહાઇ બ. બેદમ તિહાઇ ક. ગિનતી કી તિહાઇ

Q-5 Explain: Nayak Nayika bhed.

પ્ર-5 નાયક નાયિકા ભેદ ને વિસ્તારમાં સમજાવી

Q-6. What is the usual order of items in the presentation of Kathak. Write in detail about any 4 items.

પ્ર-6 કથ્થક ના પ્રસ્તુતીકરણ નું ક્રમ જણાવી કોઇ પણ ૪ પ્રસ્તૃતીને વિગતમાં સમજાવો.

Q-7 Explain the basic structure with notations of Theka and nritya bol of any two of the following:

a)Teen Tal b) Jay Tal c) Dhamar

પ્ર-7 કોઇ પણ બેના લયકારી સાથે તેના મૂળ ઢાંચા ને સમજાવો

અ. તીન તાલ બ. જય તાલ ક. ધમાર

2104E248-7 Candidate's Seat No :________

M.P.A. 1 & II Examination

Paper 2 & 4

Study of Ragas-II (HV/NP)

April-2025

Time : 2-30 Hours] **[Max. Marks : 70**

Q.1 Write in Details of following ragas with aron-avroh-pakad (Any One): **10**

BairagiBhairav, Yamani Bilawal,BilaskhaniTodi

નીચેના રાગોની સંપૂર્ણ માહિતી આરોહ-અવરોહ-પકડ સાથે લખો (કોઈપણ એક):

બૈરાગી ભૈરવ, યમની બિલાવલ, બિલાસખાની તોડી

Q.2 Write notation of ChhotaKhayal/Razakhani gat with five Taan (Any One): **15**

Kirwani, Jog, Gaud Malhaar

છોટા ખયાલ/ રઝાખાની ગતને પાંચ તાન સાથે સ્વરલિપિબદ્ધ કરો (કોઈપણ એક).

કિરવાણી, જોગ, ગૌડ મલ્હાર

Q.3 How can you research in Music? Explain. **15**

સંગીતમાં કેવી રીતે સંશોધન થઈ શકે? સમજાવો.

Q.4(A) Compare the Taalpair with full details(Any One): **10**

1. Tritaal-Tilwada
2. Dipchandi-Ada Chautaal
3. Zaptaal-Sooltaal

તાલ - જોડીની તુલના કરો (કોઈપણ એક):

1. ત્રિતાલ – તિલવાડા
2. દીપચંદી – આડા ચૌતાલ
3. ઝપતાલ – સૂલતાલ

(P.T.O.)

(B) What is voice Culture? Explain. **10**
Or
Describe Use of Kaku in Hindustani Music.

કંઠ સંસ્કાર શું છે? સમજાવો.
અથવા
હિંદુસ્તાની સંગીતમાં કાકુના ઉપયોગ વિષે જણાવો.

Q.5 Write short notes on **Any Two.** **10**

1. Treble Clef
2. Bass Clef
3. Bar Lines
4. Staff Notation

કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.

1. ટ્રેબલ ક્લેફ
2. બાસ ક્લેફ
3. બાર લાઈન્સ
4. સ્ટાફ નોટેશન

****